

Hankasalmi

Hyvän arjen kunta.

PERUSOPETUKSEN AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN TOIMINTASUUNNITELMA

2

Hyväksytty SIVLTK 13.5.2025

Voimassa 1.8.2025 alkaen

Sisältö

1	AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT	4
1.1	Arvopohja ja tehtävä	
1.2	Toimintaa ohjaavat linjaukset	
2	TOIMINNAN TAVOITTEET	6
2.1	Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen	
2.2	Eettisen kasvun tukeminen	
2.3	Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen	
3	ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SUUNNITTELU JA SISÄLTÖ	8
4	ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN	9
4.1	Toimintaan hakeminen ja toiminta-ajat	
4.2	Tilat ja välipala	
4.3	Toimintamaksut	
4.4	Tiedottaminen	
4.5	Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma	
5	YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU	12
5.1	Yhteistyö kotien kanssa	
5.2	Yhteistyö koulun kanssa	
5.3	Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden tahojen kanssa	
6	TUKEA TARVITSEVAT LAPSET LTAPÄIVÄTOIMINNASSA.....	13
6.1	Oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavat oppilaat ip-toiminnassa.	
6.2	Yhteistyö tuen järjestämisessä	
7	ILTAPÄIVÄTOIMINNAN ORGANISAATIO	14
7.1	Ohjausryhmä	
7.2	Koordinaattori	
7.3	Ohjaajat	
8	TOIMINNAN ARVIOINTI	15
	LIITE 1 VUOSIKELLO.....	16

1 AAMU- JA ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMISEN LÄHTÖKOHDAT HANKASALMELLA

Hankasalmen kunnan aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma on laadittu Opetushallituksen antamien perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden (2011) pohjalta paikalliset erityispiirteet huomioon ottaen. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on mahdollistaa laadukas, tavoitteiden mukainen ja lapsen kehitystä tukeva toiminta kaikissa iltapäivätoimintaa järjestävissä yksiköissä. Ryhmäkohtaiset toimintasuunnitelmat laaditaan syventämään kunnan toimintasuunnitelmaa.

Hankasalmen kunta ei järjestä perusopetuksen oppilaille aamutoimintaa, joten jäljempänä aamu- ja iltapäivätoiminnasta käytetään nimitystä **iltapäivätoiminta**. Iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain mukaista päivittäin koulupäivän päättymisen jälkeen tarjottavaa ohjattua vapaa-ajan toimintaa perusopetuksen 1. ja 2. luokkien oppilaille, 1.8.2025 voimaan tulevan lain mukaan muiden vuosiluokkien osalta 20 c ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille (siirtymäaikana erityisen tuen oppilaille) kunnan päättämässä laajuudessa.

Toimintasuunnitelmassa on määritelty iltapäivätoiminnan toiminta-ajatus, tavoitteet, sisällölliset painoalueet sekä toiminnan järjestämisen periaatteet. Toimintasuunnitelma on voimassa 1.8.2025 alkaen toistaiseksi. Hankasalmen kunnalla on mahdollisuus muuttaa tai tehdä tarkennuksia toimintasuunnitelmaan kesken toimintakauden, mikäli toiminta, laki- tai organisaatiomuutokset sitä edellyttävät.

1.1 Arvopohja ja tehtävä

Hankasalmen kunnan järjestämän iltapäivätoiminnan lähtökohta on tarjota laadukasta, turvallista ja kiireetöntä toimintaa. Tavoitteena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä sekä perheen ja koulun kasvatustehtävää. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on myös lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Tässä tehtävässä huomioidaan erityisesti seuraavat näkökulmat:

- o Lapsen vapaa-ajan toiminnan ohjaaminen
- o Lapsen kasvun ja kehityksen tukeminen
- o Lapsen koulunkäynnin ja oppimisen tukeminen
- o Varhainen puuttuminen ja sosiaalinen vahvistaminen

Kunta vastaa siitä, että sen järjestämä iltapäivätoiminta järjestetään lainmukaisesti. Aamu- ja iltapäivätoiminnan koordinaattori yhdessä ohjausryhmän kanssa valvoo ja ohjaa toiminnan toteutumista.

1.2 Toimintaa ohjaavat linjaukset

Iltapäivätoiminnalla pyritään vähentämään lasten yksinäistä aikaa ilman turvallisen aikuisen läsnäoloa ja ohjausta ennen ja jälkeen koulupäivän. Iltapäivätoiminnassa huolehditaan toimintaympäristön turvallisuudesta ja siitä, etteivät lapset joudu kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteeksi.

Toiminta vahvistaa lasten itseluottamusta ja monipuolisten vuorovaikutustaitojen kehittymistä. Se tukee myös lapsen omien vahvuuksien löytämistä ja oman osaamisen kehittämistä. Hyvin järjestetty toiminta ohjaa lasta kasvamaan aktiiviseen, terveelliseen ja kestäväan elämäntapaan sekä elämään kansainvälistyneessä ja teknologisoituneessa maailmassa.

Toiminnan suunnittelussa huomioidaan sekä yksilölliset että yhteisölliset näkökohdat. Toiminta on ryhmätoimintaa, joka osaltaan muovaa lasten sosiaalista kasvua. Tavoitteena on tarjota sekä monipuolista ja virkistävää toimintaa että mahdollisuus lepoon ja itsekseen olemiseen. Koulupäivän tapahtumat tulee mahdollisuuksien mukaan huomioida toiminnassa.

Iltapäivätoiminta tulee olla jatkumo varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle. Toimintaa ohjaavat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on kuitenkin oma erityisluonteensa, koska se perustuu vapaaehtoisuuteen ja sijoittuu lasten vapaa-aikaan.

Iltapäivätoiminnassa tulee olla riittävä määrä kelpoisuuden omaavia, osaavia ja ammattitaitoisia ohjaajia. Ryhmän vastuuohjaajalla tulee olla vähintään opetus- tai kasvatusalaan liittyvä ammattitutkinto. Toiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa hyödynnetään moniammatillista yhteistyötä ja yhteistyötä perheiden kanssa. Kunnalliseen lasten- ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaan sisältyy aamu- ja iltapäivätoiminta. Toimintaa järjestettäessä huomioidaan eri kieliryhmien, eri-ikäisten lasten ja eri kulttuuriryhmien tarpeet sekä paikalliset erityispiirteet.

2 TOIMINNAN TAVOITTEET

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa- arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. (Opetushallitus: Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011)

2.1 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Toiminnan tavoitteena on

Lisätä lapsen hyvinvointia

- olla kasvu ympäristöltään ja ilmapiiriltään kiireetön ja turvallinen
- tarjota mahdollisuus sekä lepoon ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen

Tukea tunne-elämän kehitystä

- rohkaista ja kannustaa
- ohjata lapsia luottamaan omiin taitoihinsa
- tarjota lapsille osallistumisen iloa ja onnistumista
- ohjata lapsia tunnistamaan erilaisia tunteita
- ohjata lapsia säätelemään omaa toimintaansa

Tukea ja vahvistaa lapsen sosiaalista kehitystä

- lapsi kokee olevansa tärkeä ja arvostettu sekä ryhmän jäsenenä että kaveripiirissä. opettaa sosiaalisessa vuorovaikutuksessa tarvittavia taitoja, kuten vastavuoroisuutta, erimielisyyksien ratkaisua ja tunteiden ilmaisua ja säätelyä.

6

2.2 Eettisen kasvun tukeminen

Eettisen kasvatuksen lähtökohtana on lapsilähtöisyys, yksilön arvon korostaminen sekä vastuu itsestä ja omista teoista. Eettisen ajattelun ja vuorovaikutustaitojen kehittämisessä lapsi tarvitsee aikuisen ohjausta. Toiminnassa lasta ohjataan vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtämiseen sekä arkipäivän tilanteiden että järjestettyjen tuokioiden avulla.

Lasta ohjataan kasvamaan vähitellen vastuuseen

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista
- omasta toiminnasta ja sen seurauksista itselle ja toisille
- ryhmän säännöistä ja sopimuksista
- suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

2.3 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Toiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä perheen elämäntapaa ja arvoja. Kaikki ovat samanarvoisia riippumatta kulttuuritaustasta, etnisestä alkuperästä, sukupuolesta, iästä, uskonnosta, vammasta tai tuen tarpeesta. Lapsia ohjataan suvaitsevaisuuteen.

Toiminta lisää lasten onnistumisen kokemuksia ja osallisuutta. Lapsia kuunnellaan ja he tulevat oikeasti kuul-
luiksi. Lapsilla on mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun ja toteuttamiseen. He osallistuvat myös
yhteisten sääntöjen ja sopimusten tekemiseen. Mahdollisuus vaikuttaa toimintaan ja sen suunnitteluun mo-
tivoi lapsia.

Toiminnalla lisätään lasten tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Jokainen lapsi saa omaan kehitystasonsa ja tar-
peiden mukaista ohjausta ja tukea. Tyttöjen ja poikien kehityksen erot ja erilaiset tarpeet huomioidaan suun-
nittelussa ja toteutuksessa.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Syrjäytymistä aiheuttavat
tekijät pyritään havaitsemaan mahdollisimman varhain ja järjestetään tarvittavaa tukea.

3 ILTAPÄIVÄTOIMINNAN SUUNNITTELU JA SISÄLTÖ

Aamu- ja iltapäivätoimintaa järjestävän kunnan tulee hyväksyä perusopetuslaissa tarkoitettua aamu- ja iltapäivätoimintaa varten toimintasuunnitelma, joka on laadittu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet ja paikalliset olosuhteet huomioon ottaen. Toimintasuunnitelman tarkoituksena on tukea aamu- ja iltapäivätoiminnan paikallista järjestämistä ja kehittämistä sekä lisätä toiminnan suunnitelmallisuutta ja pitkäjänteisyyttä. (Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011)

Koordinaattori vastaa koko Hankasalmen kunnan toimintasuunnitelman päivittämisestä. Tarvittaessa hän kokoaa työryhmän työskentelyn jakamiseksi ja tueksi.

Vastuuohjaajat laativat toimintapaikkaansa oman toimintasuunnitelman lukukauden alussa. Sisällöiden ja käytännön toteutuksen suunnittelussa vastuuohjaajat tekevät yhteistyötä muiden ohjaajien, lasten, huoltajien ja koordinaattorin kanssa. Sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan huomioon perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden (2011) määräykset, toiminnassa mukana olevien lasten määrä, toiminnan monipuolisuus sekä mahdollisuus toimintojen eriyttämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn. Toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä tiedotetaan huoltajille.

Toiminnassa korostuu lasten oikeus turvalliseen lapsuuteen ja kasvuympäristöön. Toiminnan sisällön suunnittelussa otetaan huomioon lasten tarpeet ja omat toiveet. Lapsia ja vanhempia kuullaan aina lukukauden alussa. Sisältöön vaikuttavat myös paikalliset olosuhteet ja kulttuuritekijät, eri vuodenaikojen ja toimintaympäristön tarjoamat mahdollisuudet sekä ohjaajien omat vahvuudet ja painotukset.

8

Laadukkaassa iltapäivätoiminnassa sisällöistä muodostuu lasten kannalta mielekäs kokonaisuus. Suunniteltu toiminta jakautuu teemoihin, joiden valinnassa huomioidaan lasten toiveet. Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota lasten kasvua ja kehitystä tukevaan leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin kokemuksiin. Liikkuminen ja ulkoilu sekä rentoutuminen ja levähtäminen ovat toiminnassa tärkeitä. Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta. Monipuolisella sisältötarjonnalla vahvistetaan lasten kulttuurista identiteettiä, esimerkiksi tutustumalla erilaisiin juhlaperinteisiin. Sisältö voi liittyä erilaisiin tavoitteellisiin harrastuksiin ja muuhun kehitystä tukevaan toimintaan.

Iltapäivätoiminta kootaan seuraavista sisällöllisistä kokonaisuuksista:

- eettinen kasvu ja yhdenvertaisuus
- leikki ja vuorovaikutus
- liikunta ja ulkoilu
- ruokailu ja lepo
- kulttuuri ja perinteet
- käden taidot ja askartelu
- kuvallinen, musiikillinen, kehollinen ja kielellinen ilmaisu
- mediataidot
- arkiaskareet, elinympäristö ja kestävä elämäntapa
- erilaiset tiedolliset ja taidolliset aihepiirit.

(Perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteet 2011.)

4 ILTAPÄIVÄTOIMINNAN JÄRJESTÄMINEN

Hankasalmella iltapäivätoimintaa hallinnoi sivistyslautakunta. Toiminnan käytännön toteutumista valvoo ja ohjaa koordinaattori yhteistyössä ohjausryhmän kanssa.

Iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain 8a luvun mukaista ohjattua toimintaa, jota kunta voi järjestää itse tai hankkia palveluntuottajilta ja saada siihen valtionosuutta. Toiminnan järjestäminen on kunnalle vapaaehtoista, eikä lapsella ja hänen huoltajallaan ole subjektiivista oikeutta saada perusopetuslain mukaisia iltapäivätoimintapalveluja. Toimintaan osallistuminen on lapselle vapaaehtoista ja maksullista. Iltapäivätoiminnassa tarjotaan välipala.

Toimipaikka voidaan lakkauttaa kesken toimintakauden, mikäli säännöllisesti osallistuvien lasten lukumäärä vähenee alle kuuteen. Hakuajan jälkeen hakeneille voidaan myöntää toimintapaikka, mikäli ryhmä on muodostettu. Jos toimintapaikka perustetaan, kaikki yksikköön hakuaikana hakeneet saavat paikan. Mikäli edellisen lukuvuoden iltapäivätoimintamaksuja on maksamatta, paikkaa ei myönnetä. Sivistyslautakunta hyväksyy toimintamaksut.

4.1 Toimintaan hakeminen ja toiminta-ajat

Hankasalmella iltapäivätoimintaan voivat hakea

- perusopetuksen 1. ja 2. vuosiluokan oppilaat
- perusopetuslain 20 c §:n mukaista opetusta saavat oppilaat (oppilaat, joille on tehty tukea koskeva päätös)
- perusopetuslain 20 i §:n mukaista opetusta saavat oppilaat (oppilaat, joilla on sairaus, vamma tai toimintakyvyn rajoite)
- harkinnanvaraisesti 3.–6. luokan oppilaat asiantuntijalausunnon perusteella

Iltapäivätoimintaan haetaan kevätlukukaudella. Haku tapahtuu sähköisellä lomakkeella sitovasti keväisin tiedotettavaan päivämäärään mennessä. Sähköinen hakemus löytyy kunnan [www-sivuilta](https://hankasalmi.fi/lomakkeet-hallinto-ja-talous/) osoitteesta: <https://hankasalmi.fi/lomakkeet-hallinto-ja-talous/>

Hakemuksen nimi on *Hakemus koululaisten aamu- ja iltapäivätoimintaan (Sähköinen lomake)* ja se ohjautuu suoraan koordinaattorille käsiteltäväksi. Päätökset toiminnan aloittamisesta ja toimintaan valituista lapsista pyritään tekemään kevätlukukauden loppuun mennessä.

Sitovan hakemisen perusteella muodostetaan iltapäivätoiminnan ryhmät niille kouluille, joihin hakee vähintään **kahdeksan oppilasta**. Kouluilla, joiden yhteydessä toimii varhaiskasvatusyksikkö, toimintaa voidaan järjestää yhteistyössä varhaiskasvatusyksikön kanssa.

Iltapäivätoimintaa tarjotaan 760 h lukuvuoden aikana ja se ajoittuu pääsääntöisesti koulujen työpäiville klo 12-17 väliseksi ajaksi. Koulujen loma-aikoina ja lauantai koulupäivinä toimintaa ei järjestetä.

4.2 Tilat ja välipala

Hankasalmella toiminnassa käytetään koulun tiloja. Tilojen ja välineiden tulee olla toimivia, turvallisia ja tarkoituksenmukaisia. Toimintaympäristön pitää tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista. Tilojen tulisi tarjota mahdollisuus lepoon ja rauhoittumiseen.

Lapsille tarjotaan päivittäin välipala. Välipalat suunnitellaan monipuolisiksi ja vaihteleviksi huomioiden ravitsemussuosituksia. Ruokailuun liittyvät erityistarpeet huomioidaan välipalojen suunnittelussa.

4.3 Toimintamaksut

Iltapäivätoiminnan osallistumismaksu on porrastettu seuraavasti:

- o Koko kuukauden maksu on 75 €/kk.
- o Jos toimintaan osallistumispäiviä on kuukaudessa 12 tai vähemmän maksu on 50 €/kk.
- o Kesäkuun toimintamaksu on 12 € riippumatta siitä onko päiviä 1 tai 4.
- o Osallistumistarvetta voidaan muuttaa kuukauden välein.
- o Osallistumismaksu sisältää vakuutuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan ajaksi.

Toimintamaksu sisältää välipalan, ohjattua toimintaa ja leikkiä sekä tapaturmavakuutuksen.

Maksua voidaan alentaa tai poistaa kokonaan samoin perustein kuin varhaiskasvatuksessa. Tällöin vanhempien on annettava maksun poistamista / alentamista ja toimitettava selvitys tuloistaan perusteeksi maksun poistamisella / alentamisella kirjallisesti koordinaattorille.

Jos aamu- ja iltapäivätoimintaa annetaan enintään 10 päivänä kuukaudessa, peritään vain puolet maksusta. Maksusta peritään vain puolet myös silloin, kun lapsi ei sairautensa vuoksi voi kalenterikuukauden aikana osallistua aamu- ja iltapäivätoimintaan yli 10 päivänä. Jos sairaudesta aiheutuva poissaolo kestää koko kalenterikuukauden, maksua ei peritä. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta. Toimintaan osallistumisesta ei voida periä muita maksuja.

Maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava, jos huoltajan elatusvelvollisuus, toimeentuloedellytykset tai huollolliset näkökohdat huomioon ottaen siihen on syytä. (Perusopetuslaki 48 f §)

4.4 Tiedottaminen

Koordinaattori tiedottaa kaikista yleisesti iltapäivätoimintaan liittyvistä asioista, esimerkiksi hakemisesta, arvioinnin tuloksista ja koko kunnan toimintaan liittyvistä muutoksista. Tiedottamistapoina käytetään kunnan www-sivuja ja some-tiedotusta, kirjallisia tiedotteita ja lehti-ilmoituksia. Vastuuohjaajat tiedottavat yhteistyössä koordinaattorin kanssa toimintapaikkakohtaisista asioista säännöllisesti, esimerkiksi kirjallisilla tiedotteilla, suullisesti tai tekstiviestillä.

4.5 Turvallisuus- ja pelastussuunnitelma

Iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella on oikeus turvalliseen toimintaympäristöön. Siihen kuuluu fyysinen, psyykkinen ja sosiaalinen turvallisuus kaikissa tilanteissa. Fyysistä turvallisuutta on tapaturmien ennaltaehkäisy ja turvallisuuden edistäminen. Ennaltaehkäisyssä tulee huomioida turvallisuutta ohjaava lainsäädäntö ja jokaisella koululla voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Siihen on kirjattu tarkat

turvallisuus- ja toimintaohjeet erilaisten häiriötilanteiden varalta. Nämä suunnitelmat ja tarvittavat yhteystiedot löytyvät jokaiselta koululta kansista.

Toimintapaikan tilojen ja välineiden tulee olla turvalliset, toimivat ja toiminnan tavoitteisiin nähden tarkoituksenmukaiset. Tilojen ja välineiden turvallisuudesta vastaa koordinaattori yhteistyössä ohjaajan, koulun johtajan/rehtorin ja ympäristötoimen kanssa. Ohjaajat ovat velvollisia ilmoittamaan koordinaattorille ja koulun johtajalle/rehtorille huomaamistaan epäkohdista ja riskeistä.

Kiusaaminen ja sen ehkäisy

Kiusaamisella tarkoitetaan toistuvaa muiden lasten vihamielistä tai syrjivää käyttäytymistä yhtä lasta kohtaan. Kiusaaminen ei ole tasa-arvoista, vaan kiusattu on heikompi ja jollain tavalla puolustuskyvytön kiusaajaansa/kiusaajiinsa nähden. Lapsille tyypillisiä kiusaamisen muotoja ovat leikistä poissulkeminen, nimittely, töniminen ja haukkuminen. Tavoitteena on puuttua toimintaan ennen kuin sen muuttuu kiusaamiseksi. Kiusaamisen ennaltaehkäisyyn kuuluu hyvän ryhmähengen ja erilaisuutta hyväksyvän ilmapiirin luominen aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmään. Lisäksi yhteistyö koulun ja kodin kanssa korostuu.

KiVa-koulun säännöt ovat voimassa kaikissa Hankasalmen kouluissa sekä iltapäivätoiminnassa. Vanhemmille tulee tiedottaa koulun ja iltapäivätoiminnan säännöistä sekä KiVa- koulun toimintatavoista.

Tapaturmien ehkäisy ja ensiapu

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään ennaltaehkäisemään tapaturmia arvioimalla riskejä jatkuvasti sekä tekemällä riittäviä toimenpiteitä riskien ilmettyä. Lisäksi lapsia, huoltajia ja ohjaajia valistetaan huomaamaan mahdollisia riskejä. Iltapäivätoiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksuton.

Koordinaattori huolehtii, että aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstöllä on riittävä ja ajantasainen ensiapukoulutus.

5 YHTEISTYÖ JA TIEDONKULKU

5.1 Yhteistyö kotien kanssa

Iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin kasvatustyötä. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajien toimintaa ohjaa kasvatuskumppanuus, joka tarkoittaa ohjaajien sitoutumista toimimaan yhdessä huoltajien kanssa lapsen kasvun, kehityksen ja oppimisen tukena.

Kodin kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan. Koteja kannustetaan osallistumaan yhteistyöhön ja edistetään vanhempien aktiivisuutta. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo hyvän pohjan yhteistyölle ja tiedottamiselle.

Vanhemmille tiedotetaan iltapäivätoiminnan sisällöistä ja toiminnasta eri tiedotuskanavia käyttäen. Tiedottaminen on säännöllistä ja poikkeuksista toiminta-ajoissa ilmoitetaan riittävän ajoissa. Päivittäinen kuulumisten vaihtaminen on mahdollista lasta haettaessa. Syksyisin iltapäivätoiminnan vastuuhjaaja osallistuu koulun vanhempainiltaan kertoen iltapäivätoiminnasta sekä vastaa huoltajien kysymyksiin. Samalla huoltajilla on mahdollisuus tutustua kunnan toimintasuunnitelmaan ja valtakunnallisiin perusteisiin. Mikäli lapsen toiminta-ajoissa tapahtuu muutoksia, tulee vanhempien ilmoittaa niistä ohjaajille kirjallisena tai tekstiviestinä, ei suullisesti. Myös muita luontevia yhteistyötapoja pyritään löytämään ja toteuttamaan.

5.2 Yhteistyö koulun kanssa

Iltapäivätoiminta jakaa yhdessä koulun kanssa lapsen huoltajien kasvatustavastuuta. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kokonaisvaltaista hyvinvointia ja koulunkäyntiä. Iltapäivätoimintaa kehitetään yhteistyössä huoltajien, koulunjohtajan/rehtorin, opettajien ja ohjaajien kanssa. Yhteistyö näkyy myös yksittäisen lapsen hoidossa, tiedonsiirrossa ja iltapäivätoiminnan henkilöstön osallistumisena tarvittaessa lasta koskeviin neuvotteluihin huoltajien luvalla. Esimerkiksi lapsella voi olla huoltajan, opettajan ja ohjaajan kesken sovittavalla tavalla mahdollisuus läksyjen tekoon toiminta-aikana.

Rehtoreilla/koulunjohtajilla on velvollisuus tiedottaa toiminnan ohjaajille muutoksista, jotka vaikuttavat toiminnan toteuttamiseen, esimerkiksi koulun työaikojen muutoksista. Yhteistyö koulun kanssa tulee olla molemminpuolista, toimivaa ja päivittäistä.

5.3 Yhteistyö eri hallintokuntien ja muiden tahojen kanssa

Tavoitteena on tehdä tiivistä poikkihallinnollista yhteistyötä lapsen parhaaksi. Yhteistyötä tehdään varhaiskasvatuksen kanssa esimerkiksi poikkeavissa toiminnan järjestämisen tilanteissa.

Keski-Suomen hyvinvointialueen kanssa tehtävä yhteistyö voi olla esimerkiksi konsultointia. Ympäristötoimen kanssa mietitään esimerkiksi turvallisia ja tarkoituksenmukaisia tiloja toiminnan käyttöön. Iltapäivätoiminnan välipalat järjestetään keskitetysti kunnan ruokahuollon kautta.

Toimipaikkakohtaisesti voidaan tehdä yhteistyötä alueen yritysten ja yhteisöjen kanssa, esimerkiksi yhteisten tapahtumien, yritysvierailujen ja vierailijoiden järjestämiseksi.

6 TUKEA TARVITSEVAT LAPSET ILTAPÄIVÄTOIMINNASSA

6.1 Oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavat oppilaat iltapäivätoiminnassa

Perusopetuksen tehtävänä on tarjota kaikille oppilaille yhdenvertaiset mahdollisuudet hyvään kasvuun ja oppimiseen. Oppimisen ja koulunkäynnin tuen toteuttamisesta määrätään Perusopetuksen opetussuunnitelman perusteissa (luku 7). Opetuksen järjestäjän on varmistettava oppimisen edellytyksiä tukevat opetusjärjestelyt esi- ja perusopetuksessa. Ensisijaisesti tarjotaan ryhmäkohtaisia tukimuotoja oppilaiden tarpeiden mukaan. Mikäli ryhmäkohtaiset tukimuodot ovat oppilaalle riittämättömät, tarjotaan oppilaskohtaisia tukitoimia. Oppimisen ja koulunkäynnin tuki järjestetään lapselle koulupäivän aikana. Aamu- ja iltapäivätoiminta voi osaltaan tukea oppilaiden hyvinvointia, kehitystä ja koulunkäyntiä sekä tarjota hänelle turvallisen ympäristön.

Oppilaat, joille on tehty tukea koskeva päätös tai joilla on oppimiskykyyn vaikuttava vamma, sairaus tai toimintakyvyn rajoite, voivat hakea aamu- ja iltapäivätoimintaan koko perusopetuksen ajan. Mikäli mahdollista, näiden oppilaiden aamu- ja iltapäivätoiminta järjestetään muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä. Jos oppilaiden tarpeet sitä edellyttävät, voidaan toiminta järjestää myös omissa ryhmissä. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen mahdollisuuksien mukaan oman ikäkauden mukaisissa ryhmissä tukee oppilaiden kehitystä.

On tärkeää, että koulussa nähdään iltapäivätoiminnan tarjoamat mahdollisuudet oppilaan koulunkäynnin ja oppimisen tukemiseen.

13

6.2 Yhteistyö tuen järjestämisessä

Toiminnan järjestelyjä suunniteltaessa yhteistyö huoltajan, koulun ja iltapäivätoiminnan kesken on erityisen tärkeää. Huoltajan ja mahdollisesti koulun henkilöstön kanssa sovitaan, miten oppimisen ja koulunkäynnin tukea saavan oppilaan tarpeet sekä muut lasten kasvuun ja kehitykseen liittyvät tavoitteet otetaan huomioon iltapäivätoiminnassa. Moniammatillinen yhteistyö lisää edellytyksiä oppilaan riittävään tukemiseen.

Tiedot tuen antamisesta, näihin liittyvät asiakirjat ja asiakirjoihin sisältyvät tiedot ovat salassa pidettäviä. Oppilasta koskevien salassa pidettävien tietojen luovuttaminen iltapäivätoiminnan henkilöstölle edellyttää huoltajan antamaa yksilöityä tiedonsiirtolupaa. Toiminnan järjestäjänä kunnan tulee huolehtia siitä, että iltapäivätoiminnan tehtävissä toimivat henkilöt perehdytetään henkilötietojen käsittelyyn, salassapitoon ja vaitiolovelvollisuuteen liittyviin säädöksiin sekä lastensuojelulain velvoitteisiin.

7 ILTAPÄIVÄTOIMINNAN ORGANISAATIO

7.1 Ohjausryhmä

Ohjausryhmä tekee iltapäivätoiminnan kehittämistä ja linjauksia koskevia esityksiä ja päätöksiä toimivaltansa puitteissa. Puheenjohtajana, asioiden valmistelijana, esittelijänä sekä sihteerinä toimii sivistystoimenjohtaja, joka toimii myös koordinaattorina. Ohjausryhmään kuuluvat sivistystoimenjohtaja/ koordinaattorin lisäksi niiden koulujen johtajat/rehtorit, joissa iltapäivätoimintaa järjestetään.

7.2 Koordinaattori

Koordinaattorin tehtäviin kuuluu

- o toimia ohjausryhmän koollekutsujana, asioiden valmistelijana, esittelijänä sekä sihteerinä
- o tiedottaminen
- o ohjaajien täydennyskoulutuksesta vastaaminen
- o arvioinnista vastaaminen
- o päätöksien ym. hallinnollisten tehtävien tekeminen
- o yhteistyön rakentaminen, suunnittelu ja yleinen organisointi.

7.3 Ohjaajat

Hankasalmella iltapäivätoiminnan ohjaajina toimivat pääsääntöisesti koulutetut koulunkäynninohjaajat. Kun uusia ohjaajia valitaan tehtävään, heitä pyydetään toimittamaan rikosrekisteriote ja lääkärintodistus terveydentilastaan. Mahdolliset sijaisuudet pyritään järjestämään koulujen sisäisin järjestelyin.

14

Vastaavalla ohjaajalla on päävastuu toiminnan toteutuksesta. Toiminnan tulee olla tavoitteiden ja sisältöjen mukaista, jotka on säädetty aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteissa, kunnan toimintasuunnitelmassa ja ryhmäkohtaisissa suunnitelmissa. Vastaavan ohjaajan työaikaan kuuluu ryhmän ohjausta sekä suunnittelu- ja järjestelyaikaa 2-3 tuntia/vko.

Ohjaajille järjestetään vähintään 4-6 ohjaajakokousta/koulutusta lukuvuoden aikana. Ensimmäinen kokous on elo-syyskuussa toiminnan käynnistyttyä.

Vastaavan ohjaajan tehtäviin kuuluu

- o päävastuu suunnitelmien teosta
- o päävastuu toiminnan ohjaamisesta
- o vastuu lapsiryhmästä
- o yhteydenpito koordinaattoriin, kotiin ja kouluun
- o välipalasta ja erityisruokavalioista huolehtiminen
- o tiedottaminen
- o ohjaajatapaamisiin osallistuminen.

Toiminnassa avustavalta ohjaajalta edellytetään taitoa ja soveltuvuutta tehtävään. Avustava ohjaaja toimii vastaavan ohjaajan kumppanina ja avustajana lapsiryhmän ohjaamisessa, järjestelyissä ja suunnittelussa

8 TOIMINNAN ARVIOINTI

Toiminnan kehittämisen kannalta on tärkeää arvioida toteutunutta toimintaa. Vanhemmilta ja lapsilta saatu palaute otetaan huomioon koko toimintavuoden ajan.

Opetushallitus järjestää ajoittain aamu- ja iltapäivätoiminnan valtakunnallisia arviointeja/ palautekyselyjä. Arvioinnin kohderyhmä vaihtelee: oppilaat/hoitajat/ohjaajat ja kuntakoordinaattori. Arviointien keskeiset tulokset julkistetaan. Sellaisina toimintavuosina, joina valtakunnallista kohdennettua arviointitiedon keruuta/palautekyselyä ei suoriteta, kunta toteuttaa oman palautekyselyn järjestämästään toiminnasta.

Iltapäivätoiminnan vastuuohjaajat keräävät toimipaikkakohtaista palautetta toiminnassa mukana olevilta lapsilta ja heidän huoltajiltaan vuosittain. Arviointia tehtäessä otetaan huomioon toimintasuunnitelmassa määritellyt toiminnan tavoitteet, sisällöt sekä yhteistyön ja kasvatuskumppanuuden toteutuminen eri tahojen välillä. Kyselystä saadut vastaukset koostavat vastuuohjaajat. Tuloksia käydään läpi ohjaajien, ohjausryhmän sekä tarvittaessa lasten ja vanhempien kanssa. On tärkeää miettiä missä onnistuttiin, mikä ei toiminut ja miten toimintaa voidaan kehittää entistä paremmaksi

LIITE 1 VUOSIKELLO

KUUKAUSI	IP-TOIMINNAN VUOSIKELLO				
ELOKUU	Ohjausryhmän kokous	Ohjaajien perehdytyskoulutus	Toimintaryhmien muotoutuminen ja täydentäminen	Ryhmäkohtaiset toiminta-suunnitelmat	Nettisivujen päivittäminen
SYYSKUU	Ohjaajien työkokous	Alkuluokkien vanhempainillat, ohjaajat osallistuvat	Talous-suunnitelman teko	Tilastointipäivä 20.9.	
LOKAKUU	Ohjausryhmän kokous				
MARRASKUU	Ohjaajien työkokous				
JOULUKUU	Ohjausryhmän kokous	Ryhmäkokojen tarkistus			
TAMMIKUU	Esittäytyminen koko kunnan koulutulokkaiden vanhempainillassa	Ohjausryhmän kokous	Ohjaajien työkokous		
HELMIKUU	Esitteen päivittäminen		Haku tulevan syksyn toimintaan alkaa	Nettisivujen päivittäminen	Valtakunnallinen arviointi
MAALISKUU	Ohjaajien työkokous	Ohjausryhmän kokous		Tarvittaessa toiminta-suunnitelma ja maksut lautakuntaan	
HUHTIKUU			Toiminta-paikoittain lasten arviointikysely		
TOUKOKUU	Arviointitulosten julkistaminen	Koulutulokkaiden kouluun tutustumispäivä, ohjaajat mukana			
KESÄKUU	Ilmoitus ja päätös tulevan syksyn toimintapaikasta	Ohjaajien rekrytointi	Toiminta-ryhmien muodostaminen		
HEINÄKUU			KESÄLOMA		

Lisäksi koko vuoden jatkuvaa verkostoyhteistyötä ja ohjaajien täydennyskoulutuksia.

